

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

55-1

BRNO 2014

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 55
Volume 55

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková,
Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík,
Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design s.r.o.

Software
Software

Adobe InDesign CS6

Fotografie na obálce
Cover Photography

Hostěradice, okr. Znojmo. Sestava nádob s kremací ze žárového hrobu
kultury zvoncovitých pohárů. (viz obr. 10 na str. 59)

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2014
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2014 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Obr. 14. Králová. Mohyla během výzkumu.

Fig. 14. Králová, Excavated tumulus.

Literatura

Nekvasil, J. 1978: Mohylníky lužické kultury na Moravě. *Památky archeologické* 69, 52–116.

Resumé

New burial mounds were discovered within the Králová cadastre territory. The largest tumulus, damaged by an illegal excavation, reached 15 m in diameter and came up to 1.7 m. This tumulus was reopened and documented. Several sherds of large storage jars of the Lusatian urn-field culture complex were found. In the depth of 1.15 m, a stone construction was documented.

(Nekvasil 1968, 43–45). Nádoby z jednoho hrobu lužické kultury popsala D. Frolíková-Kaliszová (1993, 20), z dalšího publikoval V. Dohnal (1983, 327–328) bronzovou jehlici a dýčku a zbytky několika lužických hrobů prozkoumal v roce 2009 M. Šmíd (2010, 59). To vše nasvědčuje tomu, že se v těchto místech rozkládá pohřebiště ze střední až mladší doby bronzové (Nekvasil 1968, 44).

Zde představený šálek lze zařadit do mladší doby bronzové. Toto datování podporuje i podobný exemplář z mladobronzového sídliště v Ivanovicích na Hané, trať „Spravedlnost“ (Parma, Šmíd 2013, tab. 120:8). Lze tedy předpokládat, že i tento šálek mohl být součástí dalšího náhodně objeveného hrobu.

Lukáš Hlubek, Tomáš Přidal

NÁMĚŠŤ NA HANÉ (OKR. OLMOUC)

„Valník“. Mladší doba bronzová. Ojedinelý nále. Povrchový průzkum.

P. Sklenář našel pravěký šálek u domu čp. 440 na Polní ulici v Náměšti na Hané, v části řečené Valník. Na ZM ČR 1:25 000, list 24-223 určují polohu domu souřadnice 225 mm od Z s. č. a 102 mm od S s. č. Zmíněnou nádobku věnoval T. Přidalovi a ten ji daroval do sbírek Vlastivědného muzea v Olomouci. Šálek má hlazený povrch, kónické hrdlo s mírně vykloněným okrajem. Jednoduché páskové ucho spojuje okraj s horní částí výdutě, která je zdobena tordováním (obr. 15).

Z části Náměště na Hané-Valníku známe velké množství archeologických nálezů, o nichž jsme poprvé informováni již na sklonku 19. století (souborně Šmíd 2010, 59, zde i další literatura). Pro nás je podstatné, že při stavbě silnice do Loučan byl objeven mohylový hrob (např. Frolíková-Kaliszová 1993, 10) a že z těchto míst pochází i lužická keramika

Literatura

Dohnal, V. 1983: Dýčka s prolamovanou rukojetí z Náměště na Hané. *Archeologické rozhledy* 35, 327–328.

Frolíková-Kaliszová, D. 1993: Výzkum polokulturní lokality Valník v Náměšti na Hané. *Archeologické rozhledy* 45, 10–25.

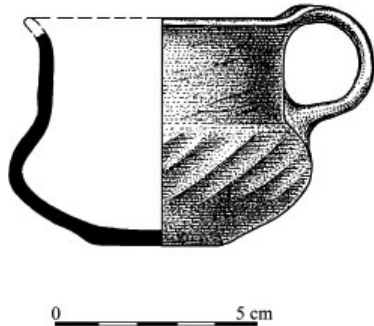
Nekvasil, J. 1968: K nálezům lužické keramiky z Náměště na Hané. *Přehled výzkumů* 1967, 43–45.

Parma, D., Šmíd, Z. 2013: *Sídelní areály střední a mladší doby bronzové z trasy dálnice D 1 u Vyškova. Katalog – část 2. Pravěk supplementum 26, Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno.*

Šmíd, M. 2010: Pravěké a časně historické osídlení katastru městyse Náměšť na Hané (okr. Olomouc). *Střední Morava* 30, 44–74.

Resumé

Náměšť na Hané (Bez. Olomouc). „Valník“. Bronzezeit. Lausitzer Kultur. Gräberfeld. Einzelfund.

Obr. 15. Náměšť na Hané. Šálek.

Abb. 15. Náměšť na Hané. Die Schale.

NEPLACHOVICE (K. Ú. NEPLACHOVICE, OKR. OPAVA)

Ulice Loděnická. Parc. č. 575/18, 824/52, 824/53, 824/54, 824/55, 824/56. KLPP. Sídliště. Záchraný výzkum.

Na podzim roku 2013 byla přípravou infrastruktury zahájena první fáze plánované zástavby rodinnými domy okrajové části Neplachovic. Lokalita se nachází na západní straně obce, při silnici III. třídy 0575 vycházející z Neplachovic směrem k Loděnici, v nevelké vzdálenosti zámeckého areálu. Situována je v mírném svahu klesajícím jižním směrem ke korytu Heraltického potoka. V návaznosti na projekt stavební akce proběhl prozatím záchraný výzkum v místě příjezdové komunikace a chodníku, celá dotčená plocha bude zkoumána postupně, při vlastní realizaci jednotlivých staveb.

Archeologický výzkum zahájila strojní skrývka rozdělená do dvou fází - odstranění ornice a postupné odebírání nadloží. Při těchto pracích nebyly registrovány výraznější terénní projevy případných archeologických situací, proto došlo k dočištění plochy výzkumu až na úroveň povrchu geologického podloží. Zjistit a následně v úplnosti prozkoumat se podařilo několik zahluobených objektů různého typu, jmenovitě hliník, tři zásobní jámy a šest sloupových jam bez zjevných konstrukčních souvislostí. Z výplní objektů pochází ucelený soubor hmotných nálezů, které lze přiřadit komplexu lužických popelnicových polí. Převažuje keramika, dochovaná i ve větších fragmentech, k zajímavým nálezům patří jedenáct přeslenů a keramické závaží.

Marek Kiecoň

Resumé

Neplachovice (Bez. Opava). Str. Loděnická, Parz. Nr. 575/18, 824/52, 824/53, 824/54, 824/55, 824/56. Lausitzer Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (K. Ú. OLOMOUC-MĚSTO, OKR. OLOMOUC)

Náměstí Republiky, ulice 1. máje, Wurmova. Doba bronzová, VS, mohylovo-lužický horizont. Sídlištní aktivity. Záchraný výzkum.

Během rekonstrukce plynovodu v roce 2012 (lokalizace a podrobnosti viz kapitola Středověk) byly zachyceny také další doklady osídlení lokality z doby bronzové, kdy zde fungovalo výšinné sídliště. Převážná většina nalezeného keramického materiálu mohla být zařazena pouze rámcově do doby bronzové, část náleží věteřovské skupině starší doby bronzové a část keramiky zastupuje přechodný mohylovo-lužický horizont (BC/D). Konzultace k materiálu poskytla Mgr. P. Kalábková, Ph.D., za což jí touto cestou děkujeme.

V úseku výkopů v ulici Wurmově (před čp. 841) byl na profilu dokumentován v délce 1,95 m zahluobený objekt s téměř kolmými stěnami. Ve výplni (k. 222) obsahoval zlomky keramiky náležící věteřovské skupině. Výkop, který překrývala středověká vrstva, se do podloží zahluboval v úrovni 1,3 m. Jeho dno nebylo zjištěno, nacházelo se pod úrovní stavební jámy (v hloubce 1,7 m). 15 m severněji byly v ulici Wurmově zachyceny i zbytky stejně datované kulturní vrstvy (k. 214) silné 0,65 m. Také z pravěké vrstvy (k. 237) dochované na náměstí Republiky pochází několik zlomků keramiky věteřovské skupiny (obr. 16: 1).

V přípoje plynovodu pro Vojenský archiv na náměstí Republiky byl na západní stěně výkopu zaznamenán sídlištní objekt zahluobený do písčitého podloží. Jeho profil byl nepravidelný, na severu porušený recentním zásahem. Zachycen byl v délce 1,7 m, jeho hloubka se pohybovala mezi 0,25–0,53 m, přičemž horní hranice byla porušena novodobými úpravami náměstí. V zásypu jámy (k. 108) se nacházela keramika datovaná do přechodného mohylovo-lužického horizontu (obr. 16: 4–6). Zlomky keramiky téhož období byly nacházeny i v pravěké vrstvě (k. 237; obr. 16: 2, 3), která byla přítomna v celém úseku výkopu v prostoru náměstí Republiky. Zbytky pravěkých vrstev s keramikou přechodného období BC/D byly dále zaznamenány na třídě 1. máje před č. 5 a č. 32, v ulici Mlčochově a Wurmově (před Arcibiskupským palácem), kde vrstva k. 231 překrývala eneolitický horizont. Její povrch byl zachycen v hloubce 0,6–0,9 m a dosahovala síly 0,4–0,8 m.